

DZIENNIK POLSKI

Wychodzi codziennie.

Przedpłata wynosi: we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.

Wzrostka pocztowa w Państwie Austrjackim 24 zł. — półroczna 12 zł. — kwartalna 6 zł. — miesięczna 3 zł.

Przesyłka pocztowa za granicę: do Niemiec rocznie 60 marek, kwartał 12 marek 5 gr. — do Francji: Anglii rocznie 108 franków, kwartał 27 franków — do Belgii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 franków, kwartał 20 franków.

Numer kosztuje 10 centów.

Manuskryptów Redakcja nie wraça.

Lwów 26. listopada.

Żydzi i „Czas.”

Kraków 24. listopada.

Komitet przedwyborczy dla m. Lwowa odbył wczoraj pierwsze swoje posiedzenie o godzinie w pół do trzeciej w sali ratuszowej. P. Dąbrowski wacław jak przewodniczący zgromadzenie wyborców zawiadomił, iż stosownie do zapadłej dnia 20. b. m. uchwały wyprawiono z a r e c e p i s e m wezwanie do p. Juliana Caerkańskiego z najyjtaniem, kiedy złoży mandat posełki, aby komitet mógł za jednym zachodem oglądać się także za kandydatem w jego miejsce. Przyjęto do wiadomości.

Na żądanie p. Dąbrowskiego, który jednogłośnie powołany został na przewodniczącego, polecono wybrać się mającemu komitetowi ścieślejszemu, aby na wypadek przeszkodzenia jego wybrał zastępcę.

P. Stronier i Jaskólski przedłożyli wniosek, żądający od tego, aby z uwagi na politykę koła delegacyjnego będącą w jasnej sprzeczności z zaprzyntowaniem kraju, tudzież z uwagi na trudności, jakich doznają wyborcy od władz politycznych przy pociąganiu posłów do odpowiedzialności: komitet ścieślejszy tylko takich przedstawił kandydatów, którzy się wyraźnie zdeklarują do opozycji przeciwko dotychczasowej polityce koła delegacyjnego, i zobowiążą do dobrowolnego składania sprawozdań przed wyborcami po każdej sesji bądź zamkniętej, bądź tylko odroczonej.

Dr. Syński zaproponował, wniosek ten mający styczność z programem wyborczym, wziąć pod szczególną dyskusję. Dr. Lubiniński zgadzając się z tem zaprzyntowaniem, mniemał, że rozprawa z pożytkiem będzie mogła być przeprowadzoną dopiero nad ściśle zformułowanymi wnioskami, a te powinien przedłożyć zgromadzeniu komitet ścieślejszy; jemu więc należało wniosek przekazać. P. Dobrzański Jan oświadczył się za ułożeniem programu z motywami, któreby wykazywały całą nieodpowiedzialność agitacji, wychodzącej teraz z Krakowa. Program taki zapobiegając zarzutom takim anomaljom, do jakich doszliśmy teraz, że postawie, którzy od wyborców otrzymują wota niuflności, placzą się w wątpliwościach, czy mają złożyć mandat czy nie (wesolosi). Ułożenie programu takiego należało polecić komitetowi ścieślejszemu.

Zgromadzenie uchwalilo to jednogłośnie. Do komiteta ścieślejszego na 80 głoszących zostali wybrani:

Aleksandrowicz Adolf. Bałtowski Franciszek. Błotnicki Edward. Dąbrowski Wacław. Dobrzański Jan, redaktor. Dr. Goldmann Bernard. Gostkowski Franciszek. Gromański Karol. Dr. Hirschberg Aleksander. Dr. Kolischer Józef. Dr. Loewenstein Bernard. Dr. Lubiniński Alfred. Dr. Madejski Marceji. Malinowski Erazm. Dr. Matecki Antoni. Niemcewowski Stanisław. Dr. Noskiewicz August. Dr. Opolski Wiktor. Piątkowski Feliks. Bewakowicz Henryk. Romanowicz Tadeusz. Dr. Semilski Teobald. Simon Edward. Stronier Adolf. Wiczynski Jan. Zajęczkowski Liberat. Zima Franciszek. Dr. Zucker Filip. Dr. Zgorzki Alfred. Żak Wincenty.

BEZ SZCZĘŚCIA.

Nowella.

M. D. CHAMSKIEGO.

(Dokończenie.)

— Nieraz Wikcia kazała mi się patrzeć w oczy... ja teraz proszę patrzeć mi się prosto w oczy.

Wikcia spojrzęła na w oczy tak pogodnie, niewinnie i tak rzewnie, że Karol wziął ją za rękę i zaniem ta się spozstrzegła, przycisnął ją do ust... Dziewczyna zarumienila się jak wiśnia, wyrwała szybko rękę i drżącym głosem szepnęła: — Proszę tego nie robić... — Czy to ci przykro?... — Nie, ale... — Ale co?...

Dziewczyna milczała. — Pomówmy na serio... Pochlebiałem sobie, moja Wikcia, że kiedy już dziś możesz patrzeć się na wszystko, jak dojrzała kobieta, umiałeś zapewne dostrzedz, że opieka, jaką cię otaczam, ma pewne głębsze pobudki... — O, panie Karola! — przerwał Wikcia, spoglądając na niego wzrokiem, w którym się malowała wdzięczność.

— Czas jest, aby przyszłość twoja w zupełności zabezpieczona została... Abyś się zapylała serca, czego pragnie i jeżeli pragnie... dać mu zaślubienie... — Po głowie dziewczyny przeleciała myśl, która na szerokiej arenie życia ludzkiego nazywa się dyplomacją... Tylko, że dyplomacja w e-góle rzadko kiedy ma na widoku cel zacny, a dyplomacja Wikci była szlachetna i przynosiła na oltarz każdego szczęścia ofiarę ze swych najdroższych uczuć... Unikając więc wzroku Karola, dyplomatyzyowała dziewczyna...

— Moje serce, oprócz pamięci, którą nawet do grotn z sobą zabiorę... nie więcej nie pragnę... Karol zatrzymał się... W myśli zadrgało mu jakieś nie dające się na razie pochwycić przypuszczenie... coś nieujętego... Milczał chwil kilka... Widocznie walczył ze sobą... — Nie kocha mnie — pomyślał w duchu i

szczęśliwy, chociażby kosztem mojego spokoju i szczęścia... On taki szlachetny... Gdybym mu była przeszkodą, popełniłaby grzech śmiertelny... Ja mu nie będę przeszkodą — nie... Ja się usnę, żeby nie miał najmniejszych skrupułów... A jeżeli to mi się tylko zdawało? Jeżeli on mnie kocha?... To pomyślałszy, zbliżyła się do okna, które wychodziło na plac św. Aleksandra. Z za rogu domu wyszedł Karol. Wikcia go spozstrzegła. Zaledwie skreśliła na plac, szybko koło niego przejeżdżający ekwipaż stanął. W powozie siedziała Marta. Karol zbliżył się do stopni pojazdu; młoda kobieta wyciągnęła do niego rękę. Karol stał przy powozie, widocznie rozmawiali z sobą. Wikcia poznała Martę... Po chwili Karol zęgnął się z hrabina, pocałował ją w rękę i skreślił na Bracką ulicę, a powóz potoczył się ku Belwoderskiej alei...

Wszystkiemu temu przypatrywała się z okna Wikcia. Było to jakby odpowiedzią na zrobione sobie pytania. Dziewczyna odešla od okna, była jeszcze bliedsza i jeszcze spokojniejsza... Na czołe jej wyraźnie zawiązo jakieś niezłomne postanowienie. Wyszła po cichu z salonu, a zobaczywszy, że w mieszkaniu nie ma nikogo, bo pani Słowikowska gdzieś była na mieście, udała się do swego pokoju i drzwi za sobą na klucz zamknęła. Są chwile, w których człowiek potrzebuje samotności zwłaszcza, gdy sobie coś nieodwołalnego postawił...

Do apartamentu pani Marty zadzwoniono lekliwie i nieśmiało. Lokaj otworzył drzwi. — Czy jest w domu pani hrabina? — zapytała młoda kobieta, mając na twarzy opuszczoną gęstą, czarną woalkę. — Tak jest — pani hrabina jest u siebie... — A sama?... — Sama... — Chcę się z nią widzieć... — Kogo mam zamedlować?... — Proszę powiedzieć, że pana Wiktorja pragnie z nią mówić... Lokaj poszedł. Wikcia odrzuciła woalkę i choć na twarzy wyglądała spokojną, jednak ją dużo ta wizyta kosztowała, bo nogi się pod nią chwiałały aż się rękami o stół wsparła... — Pani hrabina prosi — rzekł powracający lokaj.

— Pani hrabina prosi — rzekł powracający lokaj.

wiali, podniecali, wykupywali od strwożonych księżeczki na mniejsze kwoty, — nikt by nie miał przeciw takiemu wyrażeniu, ale opowiadał rzecz takim ogólnikiem jak „żydzi i t. d.“ jest krzywdą, i to tem większą, iż wszystko wiedzący redakcji musiało a przynajmniej powinno być wiadomem także, że pomiędzy tymi, którzy się z całą obywatelską gorliwością starali na miejscu uspokajać strwożone tłumy znajdowało się bardzo wielu żydów.

Wymówkę mniejszą czynią tu publicznie dla tego, iż pragnę „Czas“ skłonić do zamknięcia nadal tego nieodpowiedniego, a z dachem czasu niezgodnego, a nawet i nieloicznego wyrażenia się na przyszłość. Wszakże nie waśni, jeno prowadzić do zgody i jednoci powinno być zadaniem pisma, które się uważa za kierownika opinii mieszkańców naszego miasta; jeżeli się już spodobało Bogu ulokować żydów w Polsce na wieki, jako w ziemi obcanej — to taki kierownik powinien w rozstrojności swojej zastępować się do danego położenia, a nie siać niechęć i niezgodę pomiędzy Polakami, którzy się różnią pomiędzy sobą tylko wyznaniem wiary, ale mają jednego i tego samego Boga.

Niniejszym artykułem podaję „Czasowi“ sposobność do zatarcia w umysłach naszych przykrego wrażenia, jeżeli jednak milczeniem na moje wyrzuty odpowie, to konęca jej uwaga, że podobnem nie tylko wyrażeniem ale i postępowaniem, jakim się dotąd odznacza, miasto zasypawać, rozszerza się tylko przepaść dzielącą jednych od drugich, i wywołuje często skutki, których sobie nikt z dobrze myślących ani życzy, ani życzyć powinien.

Raczej przyjął Szanowny Redaktorze wyrazy wysokiego poważania. Dr. J. Warschauer.

Katedra budownictwa lądowego w szkole politechnicznej lwowskiej.

Koterje, które się w gronie profesorów tejże szkoły politechnicznej potworzyły, oddziaływają bardzo szkodliwie. Jak się z wiarogodnego źródła dowiadujemy już od 2 lat katedra budownictwa lądowego nie jest obsadzoną profesorem, lecz tylko prowizorycznym asystentem, z tego jedynie powodu, iż profesorowie nie mogli się zgodzić na wybór kandydata. W tym miesiącu na nastąpił przedstawienie kandydatów ministerstwu oświaty na te posadę ze strony grona profesorów, którego jedna frakcja wszelkimi siłami stara się przeprowadzić wybór obecnego asystenta tego przedmiotu p. Gustawa Bisanza, za którym żadne zdolności ani przyioty nie przemawiają. Nie władza nawet dobrze językiem polskim, nie pracował nigdy w zawodzie praktycznym i oprócz ławki szkolnej nie więcej nie widział w życiu. Profesora budownictwa lądowego, który nie pracował praktycznie porównać można z lekarzem, który u chorego nigdy nie był, a chorobę tylko z książki zna. Techników z takimi kwalifikacjami przyjmują przy kolejach na dyetariuszów z placą 1 z 20 ct. dziennie. Stałe obsadzenie katedry tak ważnego przedmiotu jest wielkiej doniosłości wobec państwa, którą nasz zakład techniczny jako na równi postawiony z innymi politechnikami w Europie zachować powinien. Wszelkie prywatne względy nikną wobec interesu nauki.

ROZDZIAŁ IX.

— A moja Wikcia! — zawołała Marta i wyciągnęła obie ręce do Wikci — witam, witam panią!... Siadajże pani tu, koło mnie — to mówią, pociągnęła dziewczynę do kosełki i posadziła ją koło siebie... — Ja tu przyszedłam do pani — poczęła Wikcia — w sprawie, która panią bardzo obchodzi... — Pani Marta bystro spojrzęła w oczy Wikci. — Ach! coż to takiego?... — Wikcia milczała... Po chwili rzekła: — Pan Karol... — Pan Karol... pan Karol... — przerwała Marta — co pan Karol, mów pani... — Chciałam powiedzieć, że pan Karol, jak dawniej tak i teraz kocha panią... — Hrabina chciała coś powiedzieć, ale gwałtownie bijące serce odebrało jej mowę — cała twarz pokryła się potem, a oczy szeroko otworzone patrzyły się na Wikcię z wyrazem radoznego podziwienia... Tymczasem Wikcia mówiła spokojnie: — Przyszedłam do pani powiedzieć dla tego, że mogłabym sędzić, iż ja ta staję na przeszkodzie... Ale ja, choć mam wielkie obowiązki wdzięczności dla pana Karola, jako mego opiekuna i dobrodzieja — jednak, oprócz tej wdzięczności, nie więcej w sercu nie mam... Mogło się nawet pani zdawać, że ja kocham pana Karola, ale to się tylko tak zdawało... Ja kochałam innego kochałam... — A mój Boże, co ja słyszę! — zawołała nareszcie Marta i rzuciwszy się na szyję Wikci, poczęła płakać... — Ale pani także płacziesz — rzekła hrabina trzymając rękę Wikci... — To nic... to ze wzruszenia... to tak tylko... Naturalnie to, co w tej chwili pani powiedziałam, ma pani prawo powtórzyć panu Karolowi... Ja zresztą byłabym to już dawno zrobiła, ale nie było potrzeby... Dopiero, gdy mi się dowiedziela o stosunku pani do pana Karola, poczytywałam sobie za święty obowiązek wyznaniem swoim objaśnić położenie rzeczy... Jeszcze jakie pół godziny rozmawiała z sobą kobiety — poczem Wikcia uścisnęła najserdeczniej przez Martę i odprowadzona aż do przedpokoja, wybiegła do bramy...

Nie dziwilibyśmy się wyborowi takiego przedwczesnego kandydata, gdyby ten wybór był aktem konieczności z braku innych odpowiedniejszych. Ale ubiegają się także o tę posadę pp. Janowski, Markl i Zajęczkowski. Za każdym z tych trzech kandydatów przemawia nauka, kilkoletnie doświadczenie w zawodzie praktycznym i znajomość polskiej terminologii fachowej. Janowski pobierał nauki za granicą, wybudował kilka ładnych budynków i jest znany jako jeden z najzdolniejszych architektów Wydziału Krajowego. Pan Markl jest inżynierem urzędu budowniczego miejskiego, był przez lat kilka jako budowniczy przywaty, i jest znany nie tylko jako zdolny architekt, lecz także jako zdolny inżynier.

P. Zajęczkowski jest budowniczym w Tarnowie; znany z licznych artykułów fachowych, umieszczanych w różnych czasopismach technicznych; był także czynny przy zjazdach techników za granicą, gdzie dał dowody swej głębokiej wiedzy fachowej. Jak się z powyższego zestawienia okazuje, nie brak nam ludzi zdolnych, którzyby dla pożytku młodzieży i sławy w kraju pracowali chętnie; brak nam jednakowoż ludzi, którzyby interes publiczny wyżej cenili, niż interes prywatny. Odczytamy się przeto do wszystkich profesorów, dla których dobro nauki i kraju objęta nie jest, aby swym wpływem abezwładnili dążności frakcyjne, pamiętając o tem, że kandydat forytowany na profesora uniwersytetu, powinien oszkolwiek więcej umieć, niż wykute astępy z dzieła Stixa.

Ziemie Polskie.

Petersburskija Wied mosti donoszą w formie pogłoski. Iż w sferach rządowych rozbierną jest obecnie kwestja zniesienia 50 pr. dodatku do pensji urzędników pochodzenia rosyjskiego w zachodnich guberniach cesarskich. Dodatek ten ścigający był z majątków obywateli polskich.

Nie możemy temu wierzyć, uwierzmy, jak zobaczymy. Zamiar podobny, równaby się zamiarowi wypędzenia cywilizatorów co do nogi z Polski, czego zdów rząd nigdy dobrowolnie nie zrobi.

Byłby zbyt bolesną krzywdą dla liberałów moskiewskich ów zamiar carski zmniejszenia im pensji. Wiadomo, że liberał carski jedzie na służbę do Polski dla tego tylko, że pobiera tam ogromną gażę, i że wólno mu dopuszczają się wszelkiego łapiewstwa za Polaków. W roku zeszłym z powodu „zatrważających“ pogłosek, iż minister skarbu zamierza czynownikom w Kongresówce odjąć prawo pobierania emerytury pełnej po 10 latach służby, jeżeli czynownicy nie zechcą płacić składek emerytalnych, „Głos“ — co też nie omyśkaliśmy powtórzyć dosłownie — wręcz zagroził rzadowi: „że przy takich warunkach nie jeden Moskal nie zechce jechać „cywilizować“ Polski, bo wiadomo, że tylko dla wielkich prerogatyw i wielkiej gaży, jakimi się cieszą w krajach polskich, spieszą tam chętnie nasi diablasi...”

Jakimi rzad moskiewskich posługuje się dotąd w Polsce ludźmi, najlepiej okaże przykład zacerpnięty poniżej z „Gazety Lubelskiej“. Pomimo, że już przed kilku laty, rząd srowo nakazał swym liberałom zachowywać przynajmniej pozory

przypoitości, zdarzają się wciąż jeszcze wypadki wysokiego rabunku, rozboju na gołej drodze, jak to mówią. Oto co „Gazeta Lubelska“ pisze o jednym z cywilizatorów moskiewskich: „Dnia 19. lipca r. b. o godzinie 4tej po południu w Lublinie, młody człowiek zaszedłszy do altanki narzuć w gmachu pocztowego przy ulicy Krakowskiej-Przedmieście wzniesionej, zażądał wody sodowej i w chwili, gdy ma takąową podawano, ściągnął z palca podającej złoty z brylantkiem pierścionek i wyszedł. Na krzyk i pogoń poszkodowanej strzyżmywał, że pierścionek był jego własnością. Po aresztowaniu okazało się, że był to Władimir Bomasz, pracujący w biurze tamtejszej Izby obrachunkowej.”

„Przy śledztwie świadkowie zeznali, iż widzieli ściąganie pierścionka, a poszkodowana jak najzupełniej dowiodła jego własności. Obwiniony na poparcie swych twierdzeń wskazał czterech świadków, nowych swych kolegów, a raczej współlokatorów, z zamku (wiezienia), którzy, pod konwojem przyprowadzeni, pod przysięgą świadczyli na fakta mające usprawiedliwić i dowieść niewinności Bomasza. Zaszczytne te jednak zeznania nie były w stanie osłabić winy pod sądne, a znalazła się w nich taka sprzeczność, iż jedno do protokołu wciągniętem zostało, zapewne do użytku prokuratora. Bomasz w gorących, pełnych wymowy słowach zaprzeczał skłódkę mu sezaniom, powoływał się na nieszlakowaną przeszłość swoją, którą streścił w ten sposób, że porzuciwszy izraelską rodzinę, przyjął religię prawosławna, a po wydaleniu z gimnazjum swawalskiego, pracował w ministerjum oświecenia, jako nauczyciel szkół wiejskich w tutejszym kraju. Mimo takiej obrony, wydział karaty tutejszego sądu okręgowego, na posiedzeniu 16. b. m. odbytem, uznał Bomasza winnym dokonania rabunku i skazał go na trzy lata do rot aresztanckich.”

I ze szkół wypędzony, i odstępa swej wiary, i złodziej — a pomimo tego czynownik!

Rząd moskiewski wszelkimi drogami dążąc do zmocnienia kraju polskiego, wymyślił nakazał, zaprowadzwszy przed dwoma laty nowe kodeksie swe sądy w Kongresówce, aby takowe się odbywały w roczyste święta katolickie, uwzględniając wyłącznie święta moskiewskie. Obecnie wadzący się w wojnę z Turkami, niby to dla oswożenia Słowian, rząd moskiewski w osobie swego ministra sprawiedliwości, Niencza, hr. Pahlena, wydał do starszego prezesa Izby sądowej okręgu warszawskiego „ciekawą“ jak nazywa „Głos“, nakaz, aby nie odbywały się sądy w święta katolickie, albowiem „nieznanowicie uczuć religijnych naroda ze strony władz sądowych, niedawno zaprowadzonych w kraju, jest w stanie zrazić opinię publiczną do tych sądów.”

Zwracamy uwagę na sposób w jaki nazwał „Głos“ dekret ten ministerjalny. Nazwał go „bubopnym“ tj. „ciekawym“, zabawnym.“ Widać z tego że nawet i tak niewianny, że tak powiemy, zwrot rządu w stronę sprawiedliwości dla Polaków niepokoi, gniewa i obraza ten organ liberałów moskiewskich. Wszystka Moskwa taka z wyjątkiem socjalistów. I można być pewnym, że skoro zakończy szczęśliwie „oswobodzenie“ Sławian tarekich, natychmiast pan minister Pahlen cofnie swój dekret, wydany dla oka

Siła, jaką zapanowała nad sobą, przebrała miarę... Szybko zbiegłszy ze schodów, oparła się o ścianę, schwyciła się rękami za pierś, oczy suche i dziwnie zaskiszone stanęły kotem... Po chwili rzuciła się naprzód i spazmatycznie krzyknęła...

— Chal! chal! cha! — rozległ się dziki śmiech po bramie i z tym śmiechem wibęła na ulicę. Szybko przebiegła przestraszona dzieląca ją od domu... Gdy wpadła do mieszkania pani Słowikowskiej, która stała w saloniku i właśnie myślała nad tem, gdzie się poiztała Wikcia — dziewczyna nie rozbraawszy się, poszła biegać po pokoju i śmiejąc się, przejmującym głosem wołała: — Chal! chal! cha! oszukałam go! oszukałam! A petem chwytając się za pierś oiszej mówiła: — Tak mnie tu boli!... — Wikcia, dziecko moje, co ci jest?... — wołała przestraszona pani Słowikowska — Oszukałam go! oszukałam go! Bo widzi pani ja go bardzo kocham, ale powiedziałam jej, że go nie kocham... Chal! cha! cha! Tak mnie tu boli!... — Kiedy się do dzieła, Karol niepostrzeżony stanął w drzwiach. Błady, jak ściana, przypatrywał się dziewczynie... — Chal! cha! cha! — zaśmiała się znowu Wikcia — on myśli że ja go nie kocham, a ja go kocham... I ona myśli, że ja go nie kocham, bo ja jej to powiedziałam — a ja go kocham... Pójdź na ich ślub... będę patrzeć, jak są szczęśliwi i będę się śmiać, że im ich oszukała... Chal! cha! cha!...

I zanosząc się od śmiechu, upadła na kanapę, a na zniechęta usta wystąpiła pianina — Jezus Marja! — krzyknęła pani Słowikowska i podbiegła do dziewczyny. Karol, któremu w przeciągu tych kilka minut, jakby od razu dziesiątek lat wiotczył się na barki, chwytającym krokiem i zszalamanymi rękami również podszedł do Wikci, która się wiała na kanapie w konwulsjach. — Obląkana!... — szepnęła i uklękawszy, całował stopy nieszczęśliwej dziewczyny, płacząc jak dziecko...

KONIEC.

świata, niby to z pobudek humanitarno liberalnych.

W Poznaniu jak wiadomo, wysłano niedawno petycję do ministerjum berlińskiego o przywrócenie języka polskiego w czynnościach urzędowych, z powodu, że na sejmikach powiatowych, gdzie interes powiatów rozstrzygają się, wielu członków nie rozumie języka niemieckiego. Otóż obecnie nadchodzą odpowiedzi ministerjalne zawsze równobrzmiące, stanowczo odmowne, a to na mocy zasięgniętego zdania, jak się wyrażają, u władz krajowych prowincjonalnych i powiatowych. Ustawy, majowe coraz szersze czynią spustoszenia w Księstwie. Procesów, baniej i uwieńczeń coraz więcej. W tej chwili Kościelnicy i jego okolice są najwięcej dotknięte. Przełożona siostra miłosierdzia, którą uwieziono, dla choroby została uwolniona, ale za to wtrącono do więzienia dwie inne siostry. Władza ma zamiar usunąć wszystkich proboszczów okolicy, czy to więźniach ich wydalając. Ustawa o ślubach cywilnych najgłębszy wpływ wywiera na protestancką ludność i zerwała ostatni jej węzeł z kościołem. Między katolikami zaś szkoda z tego powodu jest głównie materialna. Urzędy stanu cywilnego są rzadkie, po miasteczkach podatkiem gminnym opłacają je trzeba i za każdym wypadkiem ślubu, urodzin, śmierci do tych miasteczek chodzą trzeba, co ogromną pociągą za sobą stratę czasu, mianowicie dla rolnika.

Przegląd polityczny.

Według wiadomości z Konstantynopola d. 14. i 15. bm. odbyła się tam rada wojenna, na której zastanowiono się nad środkami jakie kraj jeszcze posiada do dalszego prowadzenia wojny odpornej. Po zakończeniu obrad polecono reprezentantom Porty zawiadomić gabinet przy których są reprezentowani, o gotowości Turcji zawarcia pokoju jeżeli warunki jego nie narazą niezawisłości i integralności państwa, w przeciwnym razie wojna prowadzona będzie do ostateczności.

Tymczasem niezadowolenie z rządu wzrasta w stolicy Turcji i wzmaga się z dniem każdym stroniectwo Murada taki stan umysłów wykazuje. Przyczyną się do tego nie mało także i podrożeń chleba.

Do Wiener Abendpost piszą z Petersburga: „Łaska do pokoju jest w całym carstwie powszechną. W południowych prowincjach, a mianowicie w Odessie panuje niedostatek i nędza. Wiele domów stoi pustka, handel i przemysł w upadku, córki nawet zamozniejszych rodzin starają się za pomocą dawania lekcji zarobić na utrzymanie. Wartość papierowego rubla spada, a projektowana w maju leżąca dzis dopiero do skutku doprowadzona pożyczka z domem Lippman, Rosenthal i sp. w Amsterdamie, chociaż, jak utrzymują, pokryta w zupełności, służy tylko do zwrotu pożyczek już pobranych na jej rachunek. Jeżeli wojna dłużej potrwa, to pożyczka pominięta z pewnością nie będzie ostatnią. Przytem Gołos robi bardzo szkodliwą uwagę, że o zwrocie kosztów wojennych przez Turcję ani myśleć nie można. Wzięcie zastawu także nie może mieć żadnej wartości; gdyż zajęcie np. Armenji naraziłoby tylko na wielkie wydatki administracyjne. Być może, iż jakie bogate, przychylne Turcji państwo ułoży się zaliczyć Portce na odpowiedni zastaw potrzebny kwotę, jakowej Moskwa słusznie domagać się może po zerwaniu się wszelkich zawołań. (Podobno, że zakładem takim dla Anglii ma być wyspa Kreta). Najmniej prawdopodobnym jest to, by Moskwa zamierzała szukać wynagrodzenia kosztem Rumunji. Moskwa nigdy nie zażąda zwrotu terytorjów nadannajkich odstąpionych na mocy traktatu paryskiego.“

Gołos jest zdania, że lord Beaconsfield fakto może doprowadzić przy ewentualnych układach pokojowych do tego, że Anglii nie pozostać jak tylko zbrojna obrona Turcji. „W takim razie, pisze, pomieniony dziennik, powiniemy przedewszystkiem dążyć do tego, by Anglija została izolowana. W tym celu należy unikać wszystkiego, coby naraziło interes państw kontynentalnych. Jeżeli pokojowy program moskiewski brzmieć będzie tak, iż w nim nie będą dotknięte interesy Austro-Węgier, Włoch, Francji i Niemiec, to na narażenie interesów angielskich niewiele można będzie zważyć.“ Sprytaj to jest projekt; zachodzi tylko pytanie, czy europejskie państwa na niego przystaną.

Skład nowego francuskiego ministerstwa jest następujący: Prezydent ministrów i minister wojny generał dywizji Rochebouet, dotychczasowy komendant w Bordeaux, człowiek stary, ultramontanin, bez żadnej wojskowej zasługi, oprócz starszeństwa; w parlamentarnych sferach francuskich wcale nieznaną; minister spraw wewnętrznych Welche; był prefektem w Lyonie, Lille i Nancy, w tem ostatnim miejscu odznaczył się przy ostatnich wyborach jako powolne narzędzie byłego ministra Fourton, bonapartista; sprawy zagraniczne: markiz Banneville, b. poseł w Rzymie i Wiedniu, ultramontanin; minister finansów du Tilleul, dyrektor Banku francuskiego, bonapartista; ministerstwo handlu Ozeanne, człowiek nie bez zasług w sprawach handlowych układów, bonapartista; ministerstwo oświaty: Fa ye, astronom, w r. 1843 odkrył kometa; sprawiedliwości: Le Pelletier, znany tylko w sferach adwokaćkich; roboty publiczne: Grueff inżynier, marynarka Rossignol. Nowe to ministerstwo, w którego skład nie wchodzi żaden senator ani deputowany, otrzymało już nazwę „gabinetu prebalotowanego“, ponieważ trzech jego członków przy ostatnich wyborach przepadli.

Na posiedzeniu senatu 24. b. m. prezydent ministrów Rochebouet oświadczył, że w skutkach ostatnich rozpraw w obu izbach, prezydent Republiki powierzył ministerstwo ludzkości, których programem jest trzymanie się po obrębem walki politycznej. Będziemy postępować wiernie według praw i marszałkowi udzielać poparcia, jakiego od nas żąda. Po długim okresie agitacji, Francja potrzebuje pokoju. W tym dziale roku najważniejszą sprawą jest przeniesienie ulgi handlowej i przygotowanie wystawy na rok 1878. Będziemy starać się wszelkimi siłami o przywrócenie zgody między władzami publicznymi. Konstytucyjnie przejście aietknięcia z rąk naszych do rąk naszych następców, jak tylko prezydent republiki uzna właściwą chwilę do powierzenia władzy ministrom wybrałym z parlamentu. Senat oświadczenie to przyjął spokojnie, ale zimno.

Takież same oświadczenie złożył w izbie deputowanych Welche. Następnie Marcere postawił bezwzględnie interpelację, którą tak mowywał: „Dotąd izba znajdowała się wobec ministerstwa, któremu okazała swoją nieufność. Ministerstwo to ustąpiło. W senacie nikt nie chciał brać po nim sukcesji. Terazżejsi ministrowie są ludzie zastrzeżeni, ale jako ministrów mamy prawo zapytać ich żkąd przychodzą do parlamentu republikańskiego? Dawno już czas w którym należałoby powołać ministerstwo parlamentarne. Kraj żąda pokoju. Ale czy pokój jest możebnym przy takim postępowaniu? Jedynym środkiem jest powrót do stanu legalnego. Kraj chce rozwiązania, rząd nie daje mu żadnego. Większość nie może nie poświęcić z praw ludowych. Kraj czeka cierpliwie. Ministerstwo posiadające zaufanie marszałka mogłoby wyświadczyć krajowi wielkie usługi, gdyby marszałkowi prawdę powiedział; tym sposobem odwróciłoby nieszczęście, którego nazwy nie chce wymienić.“

Na to odpowiedział minister Welche, iż nie chce bronić poprzedniego gabinetu. Mamy prawo znajdować się tu na mocy konstytucji. I w innych krajach bywały ministerstwa pozaparlamentarne, my mianujemy się przyjaciółmi obywatela i ojczyzny.

Następnie przemawiał Floquet. Powiedział on, że dzień 14. października akierowany był przestępstwem osobistym. Wy (ministrówie) jesteście przysiężni konflikt, tak, jak przesyła gabinet jest konflikt minionym. Pojawieniem się waszem nie zmieniamie nic w przesileniu, ponieważ jesteście gabinetem polityki osobistej. Do was nie mamy ani prowizorycznego ani definitywnego zaufania. Również mało możecie liczyć na nasze poparcie. Nie oszukacie ani nas ani kraju. Wam, mowim ministrom, większość izby wypowiada, że po tysiącokroć zawiniłicie przez przyjęcie konfliktu. W tej chwili i przedewszystkiem innem jesteście potępieni.

Baragnon: Macie zwyczaj potępienia z góry; ja żądam prostego porządku dziennego jak protestacji przeciw waszym zasadom. Wszystkie interesy runęłyby, gdybyście tylko do władzy došli. Dlatego właśnie utworzony jest senat, by nie zależeć od takiej większości jak wasza. Sprobojcie tylko użyć waszej broni budżetowej, a okaże się, że nie zdołacie odebrać władzy prezydentowi republiki!

Po przemówieniu jeszcze Germaina, który nazwał gabinet ministerstwem 16. maja, „a my chcemy ministerstwa narodowego“, przyjęty został 323 głosami przeciw 208 następujący porządek dzienny: „Zwazawszy, że ministerstwo 23. listopada ze względu na swój skład i pochodzenie jest negacją parlamentarnego prawa i dowodu i tylko utrudnia może sytuację, izba oświadcza, iż nie chce wchodzić z niem w stosunki i przechodzi do porządku dziennego.“

Z Berlina 24. listopada donoszą: Welch-bureau (półurzędowy organ) donosi, iż rząd niemiecki dał odmowną odpowiedź na propozycje rządu austro-węgierskiego, zawarcia z Niemcami umowy o podstawie najkorzystniejszego uwzględnienia. Rząd niemiecki uważa taki traktat jako sprzeczny z ekonomicznymi interesami Niemiec.

Wojna.

Obok pogłosek o rokowaniach Osmana paższy względem kapitulacji — pogłoski pochodzący z źródeł odznaczających się zwykłe bajecznością doniesień, telegramy dzisiejsze donoszą o krwawych utarczkach w okolicy Ornanje i Etropole, gdzie widocznie przednie strażni armji Mehmeda Alego, przeznaczonej do przyzniesienia odnecy Plewny, w coraz silniejszych występach oddziałach, a Moskale, przewidując grożące niebezpieczeństwo, usiłują przeszkodzić ich posuwaniu się naprzód. Polit. Corr. donosi że korpus Mehmeda dochodzi już siły 40.000. Zdaniem naszym jest to za mała siła do sforsowania przeprawy dalszej na gościńca wiodącym do Plewaj. Zdaje się jednak, że Mehmed otrzymuje ciągle posiłki.

Sytuacja w Plewnie jest ukryta tajemnicą. Nie mni ona być do pozardrosczenia, ale nie możemy sobie odmówić powtórzenia tu anegdoty, którą podaje korespondent A. Ally. Żyż z obozu moskiewskiego: Garko miał Osmanowi przesłać kilka namerów Timesa, dowodzących konieczności kapitulowania Plewny. Osman przez tego samego posłańca podziękował listownie za grzeczność jenerała moskiewskiego, który go chce bliżej poinformować o położeniu Plewny za pomocą organu tak poważnego jak Times, ale dotąd zarazem, iż „obfita i rozległa treść tego dziennika pozwoli mu na lekturę spędzić przyjemnie długie i nudne wieczory zimowe.“ Dowcipnie nie można było odpowiedzieć na niezgrabny koncept Moskala.

Polit. Corr. umieszcza następujące doniesienie z Bukaresztu 24. bm.: Dywizje rumuńskie Słaniceano i Lupu, mają być w jeden korpus złączone, który przeznaczony będzie do operowania przeciw Widywnowi. Dotychczasowy jenerał sekretarz w rumuńskim ministerjum wojny, pułkownik Pălojano, został mianowany szefem jenerałem sztabu czynnej armji rumuńskiej. — Do moskiewskiej głównej kwatery przesyłał przed trzema dniami parlamentarzy turecki z Plewny. To dało powód do pogłoski o wrzeczom rozpoczętych przez Osmana pertraktacjach kapitulacyjnych i o poczynionych już przez Moskalów zabiegach o żywność dla kapitulującej armji tureckiej. Jak do tej chwili, pogłoska ta nie ma innej podstawy pozytywnej, jak tylko owo pojawienie się parlamentarza tureckiego.

Z Cetyni donoszą do powyższego pisma pod tą samą datą: Czarnogórcy obsadzili Murici, podczas gdy Turcy opuścili szaniec pod Ananallit i cofnęli się ku Skadarowi. W ostatniej miejscowości przyjęli tamtejsi Albańczycy katolicyce akcyjających Turków strzałami fiłatowemi, skutkiem czego przyszło do krwawego starcia. Czarnogórcy ruszają na Skadar. Z innej strony donoszą, że turecka załoga forte Chany kapitulowała, który też bez wystrachu dostał się Czarnogórcom. Obecnie ci robią przygotowania do ataku na turecki fort Haj-Nehaj.

Do Timesa zaś piszą z Cetyni 20. b. m.: Wiadomości ze Skutari orzekają, że największe zamieszanie i wzburzenie umysłów panuje tam bez przerwy: Silne patrole przebiegają ustawicznie miasto, gdyż obawiają się rozruchów i powstania, podczas gdy Mahometanie w siłę 700 ludzi wyruszyli w pole przeciw Czarnogórcom.

Turcy robią ogromne zabiegi, aby z tureckiej Albanji sciągnąć posiłki ochotnicze. Na wzgórzach dominujących nad miastem, ustawiają Turcy działa górskie. Nad oddziałem przeznaczonym na odsiecz dla Antiwari, objął Abdi pasza dowództwo. Oblężenie cytadeli antiwarskiej trwa dalej i używają nawet dynamitu przeciw jej murom. Czarnogórcy oszańcowali wąwozy pomiędzy jeziorom skutarskim a morzem, jak również wzgórzem w koło Murici, to też sądzą powszechnie, że ewentualne operacje tureckie oddziałów, zgromadzonych koło Murici, nie będą mogły mieć miejsca z tej strony. Ważna mahometańska wieś Mirkawica, leżąca na drodze z Antiwari do Skutari, była 19. bm. przez Czarnogórców napađnięta, gdyż ztamtąd przedtem strzelano na nich. Kilku rannych Czarnogórców, przybyłych tutaj, opowiadają, że walka w Mirkawicy była nadzwyczaj zacęta. Straty obu dwu stron nie są znane. Około 30 jeńców z Mirkawicy prowadzą pono tutaj.

Wczoraj otrzymaliśmy następujące urzędowe telegramy:

Petersburg 24. listopada. Z Karsu d. 23. b. m. donoszą: Załoga Karsu składająca się z 32 batalionów piechoty, 2400 artylerzystów i z brygadą regularnej konnicy. Nie licząc znajdujących w szpitalach, wzięliśmy do niewoli 17.000 ludzi, między tymi 5 paszów, 800 oficerów. Z naszej strony operowało 39 batalionów. Straty nasze: 1 jenerał, 30 sztabowych i innych oficerów, 469 żołnierzy zabitych a 43 sztabowych i innych oficerów i 1790 żołnierzy rannych i kontuzjowanych.

Petersburg 24. listopada. Z Bogot dnia 23. listopada telegrafują: Po 19. listopada na wschodnim froncie bojowym (nad Lomem), nie naszło ważniejszego. Dnia 19. listopada na pozycji pod Marianem a dnia 20. listopada pod Onaukiej, zesły rekonesansowe potyczki. Dnia 21. listopada nieprzyjacielskie partie konnicy usiłowały przeprowadzić się przez rzekę Solenik, ale je odparto.

Dnia 12. listopada dwa bataliony, dragoni i dwie sotnie kozaków z 4 działami, wykonały rekonesans pod Etropol. Utarczkami niepokojeli, zwinęli Turcy prawie cały obóz, i już poczęli artylerję uprowadzać, ale wobec przewagi nieprzyjaciela i możliwości, iż tenże może użyć mościłki, nasz kumendant postanowił cofnąć się do Łukowicy. Scigając naszych turecką konnicę, 200 ludzi, prawie zniszczono salwami z zaszkła.

(Jest to ta sama zdaje się potyczka, którą opisał korespondent Daily Telegraph, a w której Moskwa poniosła znaczną klęskę. P. r.)

Dzienniki wiedeńskie podają następujące telegramy:

Smyrna 23. listopada. Naczelnik Kurdy Działadina polecił oszajmować w Erzerum, że jest gotów pod pewnymi warunkami dostawić Portce korpus 8000 jazdy. Pułkownik Mehmed Bey otrzymał polecenie umowy zawrzeć a zarazem i dowództwo temu oharować.

Stambul 23. listopada. Ministerjum wojny postąpiło do T. ebizonady 8000 Peaboly i 4000 Remingtona karabinów dla uzbrojenia ludności paszalku.

Ragnia 23go listopada. Oblężenie Antiwari przewleka się, a że Czarnogórcy nie mają dział obłężniczych, postanowił książę miasto głodem i niedostatkiem wody do poddania się zniezwolił. W tym celu nakazał wodociąg zburzyć.

Poradim 23go listopada. Rumuńska kolonna, która uciekającą z Rahowy załogę turecką scigając, zabrała koło Łom-Palanki 150 tureckich wozów amunicyjnych i licznego niewolnika.

Sistowa 22. listopada. W miejsc. ks. Szachowski został jeń. Krapowicki dowódcą 11 korpusu zamianowany.

Bukareszt 24. listopada. W kołach militarnych opowiadają, że Osman pasza udawał się do w. ks. Mikołaja w celu ułożenia warunków kapitulacji i oświadczył, że zaraz gotów kapitulować, pod warunkiem wszakże, aby armia rumuńska cofnęła się z pod Plewny. Rokowania Osman prowadzi z którymbądź z jenerałów moskiewskich, a nigdy z ks. Karolem, i oświadczył polobno, że do ostatniej kropli krwi walczycy będzie, jeżeli na wymieniony powyżej warunek Moskale się nie zgodzą. Natomiast w. ks. Mikołaj nie może się zgodzić na ten warunek, gdyż toby tylko podniosło muzułmańską dumę, i ubliżyło Rumunom; zresztą Rumuni żądają konieczności, aby Osman szpadę swą oddał w ręce ks. Karola.

Bukareszt 24. listopada. Układy o kapitulacji Plewny, które moskiewska główna kwatery z Osmanem paszą rozpoczęła, doszły już dość daleko. Główną trudność stanowi żądanie Osmana paszy, aby nimy po złożeniu broni pod tym warunkiem wypuszczeni zostali, że w obecnej wojnie nie chycyją za bron przeciw moskiewskiej armii. Moskale chcą tylko oficerów Osmana paszy wypuścić, aby tym sposobem okazać uszanowanie dla ich waleczności jakiej pod Plewną dali dowody. (Doniesienia o rokowaniach kapitulacyjnych pochodzą z wiedeńskiego Tagblattu, mającej się bajki rozsiewającego. Red.)

Bukareszt 24go listopada. Na cześć zdobycia Karsu urządzili Skobielew dnia 19go na forpoczach Zielonego wzgórzka obrymny transparent z napisami: „Kars zdobyty, 10.000 Turków jeńcem wziętych, niech zyje car.“ Turcy zaczęli strzelać i na szmatki rozdarli transparent.

Tryest 23. listopada. Rada ministrów w Stambule zajmuje się gorliwie sprawą zaprowiantowania stolicy. Wielki wezyr zawezwał jenerał gubernatorów prowincji, żeby rząd w tym celu wysłał. Seraskierat rozporządził, że w razie wysłania załogi na teatr wojny, straż pałacową tylko wojsku regularnemu, a nie gardji narodowej powierzona zostanie. We wnętrzu pałacu odbywa straż jedna część służby cesarskiej.

Paryż 23. listopada. Memorial Diplomatyczny, twierdzi, że klęski w Armenji doznane, nie zmieniają postępowania Porty, i że sultan zawarby pokój tylko na podstawie niezawisłości i nietykalności Turcji.

London 24. listopada. Gladstone miał wczoraj w Hawyrden odczyt o kwestji wschodniej. Powtórzywszy dawne oskarżenia przeciwko Turcji, oświadczył co do zachowania się Anglii, że dopóki rząd będzie warunkowo neutralnym, dopóty też i liberalne stroniectwo będzie warunkowo spokojnem. Żalując błędów, które pozwo-

liły Moskwie wzrosło do dzisiejszej potęgi, wyraża swą ufność w honor cara i ludzkość Moskali. Gdyby Moskwa nadużyła swej potęgi, to świat będzie dość silnym, aby zapobiedz nieszczęściom jakie z tego wynikną; jeżeli zaś Moskwa dotrzyma swych przyrzeczeń, to przystąpi się ludzkości w sposób nigdy niezapomniany.

Tyflis 23. listopada. 6000 Gurujów i Kabuletów, którzy dawniej islam przyjęli, nawrócili się do prawostawia. Gruzyjscy książęta Tacogerice, Dadjan, Gurieli i t. d., prowadzą siłą w tym dachu propagandę.

Syr a 24. listopada Ze Stambulu donoszą, jakoby Abdal Hamid oświadczył, że pod żadnym warunkiem nie zażąda pośrednictwa żadnego neutralnego mocarstwa. Jeżeli się przełożą, że wojny dalej prowadzić nie może, wtedy sam zgłosi się do cara o zawarcie pokoju.

Stambul 24. listopada. Kilka tureckich wojennych okrętów będzie ciągle stało w porcie Trebizondy. Temi dniami przysłano do tego miasta wielką ilość rannych z Batum. Hobart pasza znawca przybył pod Salinę.

Belgrad 24. listopada. Z powodu groźnych ruchów Mehemeta Alego i skupienia się czerskieskich band na granicy Timoku rozkazano przyspieszyć wojenne przygotowania. Codziennie spodziewają się rozpoczęcia nieprzyjacielskich kroków. Ludność sądzi, że Serbja równocześnie granicę przekroczy i wojnę wypowie. Usposobienie ludności nie jest wcale wojennem; nie wierzą także pogłoskom przez rząd szerzonym, jakoby Turcja groziła Serbji.

Austria i Węgry.

Budapeszt 24. listopada. W Izbie postów interpeluje Helfy, czyli rząd i dotąd jeszcze uważa akcję w sprawie wschodniej na nie za czasie? Czy przynajmniej nie sądzi, iż czas nadszedł dla monarchji aby pośrednicząco wystąpić? A jeżeli ani jednego ani drugiego rząd nie zamierza, więc jakie stanowisko zajmuje ministerstwo spraw zagranicznych wobec najnowszych przejawów sprawy wschodniej?..

KRONIKA.

Lwów 26 listopada. Jubileusz J. Sipińskiego. W niedzielę 25. b. m. p. Sipiński przyjmował deputację senatu uniwersytetu lwowskiego i Akademji umiejętności w Krakowie, złożoną z rektora Wielebskiego, prof. Bilińskiego i dr. Małeckiego, która mu doręczyła ich adresy. Prócz tego otrzymał p. Sipiński adres od korporacji profesorów wydziału prawa i administracji w uniwersytecie Jagiellońskim. Wszystkie trzy wzorowo zredagowane są pełne czci i uwielbienia dla dzieł i zasług jubilata. Pomiedzy prywatnymi życzeniami wymieniamy jedynie pismo Augusta hr. Cieszkowskiego z Poznania, jako jednego z najczestszych rodaków naszych.

Redakcja „Ruch społeczno-ekonomicznego“ wychodzącego w Poznaniu i „Ekonomisty“ we Lwowie nadesłały mu numer w umyślnych obdłkach, a obejmujące artykuły odnośnie do jego jubileuszu. Słyszeliśmy, że komitet prawników, który pierwszy poruszył myśl uroczczenia jubilata przez adresy, zakończy ten szereg deputacji składając jubilatu album pokryte ogromną liczbą podpisów, we środę dnia 28. bm. Do komitetu tego przylączył się mają literaci i dziennikarze.

Wielkopoleanie podpienją adres następujący: Zaczony Jubilate! Przyswiecać narodowi pochodnią rozumu na pola bytu, w pracy około podniesienia i utrwalenia bogactwa narodowego, jest również naszym postulatniem, jak niecierpnie przewodnie gwiazdy w dziedzinie jego idealnych dążeń. Dług czekał naród nasz na głos, któryby mu wskazał dowodnie, gdzie są podstawy bytu niemiarnego, a raczej bytu, który z najszlachetniejszych początków potęźnić, a z klęsk i upadku odnaczać się musi. Głos ten podnieś w całej pełni, przypada Tobie pierwszemu, szanuj jubilate, a rozprószone w narodzie żywioły rozumu prawdziwie zachowawczego i prawdziwie twórczego, ujęć w system, odpowiadający nie tylko zdobyciom ekonomicznej nanki całego świata cywilizowanego, ale też szczególnie narodowym potrzebom i pojęciom, nie obrany z błogiej spójni między wymogami konieczności a prawidłami rozumu. W nauce Twej powiewa sztandar miłości po nad areną walki o byt, dla której wydał nam prawa. W nauce twej cnota króluj obok siły. Nauka twa, przez „prawę chęć i żelazną wolę“, obiecuje nam zjednać prawdziwe podstawy szczęścia: „moralność, oświatę i byt.“ Takiej nauce, która ludzi nie robi „myślącymi głazami“, ale obok bytu zapowiada im „pokój, swobodę, pewność siebie i wewnętrzne zadowolenie“, wierzymy z ufnością niezachwianą. Ona to, gdyby zewnętrzne okoliczności nam sprzyjały, właśnie dla tej natury swej, wnikałaby szybko i głęboko w wszystkie warstwy społeczne, i bez wstrząśnięć, na jakie narazony jest cały Zachód Europy, rozwiązałaby u nas ów wielki problem społeczny, który jest smutkiem unywolnionego, ale do gruntu zawichrzonego świata. Miejmy nadzieję, że dla nas i ta chwila nadzieji, a wtedy szczęśliwsza, zasobniejsza, potężniejsza potomość sławie będzie Twą pracą i cnotą, a nasz cie pomnikiem, na który nie stać pogrzebionych. Tu z kresów, z dziedzin zagrożonych najbardziej w podstawach bytu, przesyłamy ci, przeznaczone jubilate, na uroczystość przez cały kraj święconą, ten wyraz uwielbienia wraz z zapewnieniem, że twoje myśli i zasady z ducha narodu wyjęte, trafiają do jego potrzeb i przekonań. Twoje hasło nam hasłem: Praca, Wiedza, Oszczędność, Moralność, Oświata, Byt! — Poznań w listopadzie 1877.

Wielkopoleanie podpienją adres następujący: Zaczony Jubilate! Przyswiecać narodowi pochodnią rozumu na pola bytu, w pracy około podniesienia i utrwalenia bogactwa narodowego, jest również naszym postulatniem, jak niecierpnie przewodnie gwiazdy w dziedzinie jego idealnych dążeń. Dług czekał naród nasz na głos, któryby mu wskazał dowodnie, gdzie są podstawy bytu niemiarnego, a raczej bytu, który z najszlachetniejszych początków potęźnić, a z klęsk i upadku odnaczać się musi. Głos ten podnieś w całej pełni, przypada Tobie pierwszemu, szanuj jubilate, a rozprószone w narodzie żywioły rozumu prawdziwie zachowawczego i prawdziwie twórczego, ujęć w system, odpowiadający nie tylko zdobyciom ekonomicznej nanki całego świata cywilizowanego, ale też szczególnie narodowym potrzebom i pojęciom, nie obrany z błogiej spójni między wymogami konieczności a prawidłami rozumu. W nauce Twej powiewa sztandar miłości po nad areną walki o byt, dla której wydał nam prawa. W nauce twej cnota króluj obok siły. Nauka twa, przez „prawę chęć i żelazną wolę“, obiecuje nam zjednać prawdziwe podstawy szczęścia: „moralność, oświatę i byt.“ Takiej nauce, która ludzi nie robi „myślącymi głazami“, ale obok bytu zapowiada im „pokój, swobodę, pewność siebie i wewnętrzne zadowolenie“, wierzymy z ufnością niezachwianą. Ona to, gdyby zewnętrzne okoliczności nam sprzyjały, właśnie dla tej natury swej, wnikałaby szybko i głęboko w wszystkie warstwy społeczne, i bez wstrząśnięć, na jakie narazony jest cały Zachód Europy, rozwiązałaby u nas ów wielki problem społeczny, który jest smutkiem unywolnionego, ale do gruntu zawichrzonego świata. Miejmy nadzieję, że dla nas i ta chwila nadzieji, a wtedy szczęśliwsza, zasobniejsza, potężniejsza potomość sławie będzie Twą pracą i cnotą, a nasz cie pomnikiem, na który nie stać pogrzebionych. Tu z kresów, z dziedzin zagrożonych najbardziej w podstawach bytu, przesyłamy ci, przeznaczone jubilate, na uroczystość przez cały kraj święconą, ten wyraz uwielbienia wraz z zapewnieniem, że twoje myśli i zasady z ducha narodu wyjęte, trafiają do jego potrzeb i przekonań. Twoje hasło nam hasłem: Praca, Wiedza, Oszczędność, Moralność, Oświata, Byt! — Poznań w listopadzie 1877.

Teatr. W teatrze hr. Skarbka dzisiaj 26. bm. „Teatr amatorski,“ komedia w 2 aktach Bałuckiego i „Wdówka,“ komedia w 1 akcie z francuskiego. W „Wdówce“ wystąpi po raz pierwszy na naszej scenie p. Lubicz, artysta teatrów prowincjonalnych w Królestwie.

Stan powietrza. Dział 26. listopada + 10° R. Dzień dżdżysty.

Żółkiew 24. listopada. Na początku bież. m. powstała u nas myśl założenia towarz. zaliczkowego dla powiatu Żółkiewskiego. Twórcą tej myśli był p. Eng. Waygart, marszałek powiatu, a gdy myśl ta znalazła poparcie u ludzi dobrych chęci dla kraju, złożono komisję z ludzi zawodowych do wypracowania statutu dla tegoż towarz., która tak skrzętnie wzięła się do pracy, że już dn. 20. bm. przedłożyła nowo wypracowany statut zwołanemu przez marszałka zgromadzeniu. Do towarzystwa przystąpiło kilkudziesięciu obecnych, którzy równocześnie snabkrybowali udziały, a następnie przystąpiono do wyboru rady zawiadowczej, ta zaś wybrała swym prezesem Adolfa Udryckiego właśc. dóbr Mosty-Wielkie a dyrektorem towarz. Eng. Waygarta marszałka powiatu. W skład rady zawiad. jako też i dyrekcji weszli ludzie odznaczający się dobremi chęciami i energią i świadomością rzeczy, można więc mieć nadzieję, iż towarz. to wyda obfity plon.

Przemysł 24. listopada. Odbył się tutaj ślub panny Waygartówny, córki adwokata i burmistrza miasta, z drem. praw i adwokatem p. Tarnawskim.

Z pod Melzstau 22. listopada. Epoka bieżąca brzemienna w rolizne wypadki, coraz nowo sypie mogły na zwłokach ludzi, co życie mu cale poświęcał i żył dla niego. Takim pracownikiem na niwie polskiego gospodarstwa ziemskiego i przemysłu rolniczego był śp. Franciszek Link Lenkowski! pełnomocnik dóbr hr. Lanckorońskich, który przesyłał lat 30 administrował. A jak bogate są plony jego działalności, ile dokonał na polu ekonomicznej produkcji, świadczy o tem najwymowniej kwitnący stan gospodarstwa we wszystkich kluczach tych dóbr rozległych. Praca swą uśnią złożył on dowody, o ile myślał się ci, którzy zwąpienie o własnych siłach narodu, podnoszą do znaczenia zasady politycznej. Praca swą gorącą dokonał on tyle, że z prac jego uczyć się trzeba, a uczyć się na to, aby później nankę te w pracy spożytkować.

Był to prawy obywatel, człowiek nieskazitelny, dla przyjaciół wylany, dla szukających rady i pomo-

nym powoływał się, nie jest przewidziana. Czy przepisy sanitarne znajdujące w tym wypadku nalezy zastosować.

Tak urzędnicy jak i służba tej kolei są tak przedzieleni pracą, że mimo wyteżenia ostatnich sił, załazby wymogom swej ciężkiej i odpowiedzialnej służby zadość czynić są w stanie, choć jesien dotąd tak łagodna, co to będzie w zimie podczas mrozów i zawiści śniegowych.

Dyrekcja wie to dobrze, lecz udaje, że nie widzi tego nadulżonego wyteżenia sił swych podwładnych, którzy zdrowiem lub przedczesnym zgonem są zmuszeni oknywać ten kawałek chleba, którym siebie i rodzinę zaledwie wyżywić mogą. Lecz jak długo przez zaprowadzenie języka polskiego jako urzędowego na kolejach tutejszych, nie podbedziemy się dygnitarzy i ich adherentów z nad Węławy, dopóty tutejszokrajowcy będą na własnych śmieciach helotami.

P. Józef Lonis, radca sądu krajowego w Krakowie, w uznaniu długolennych zasług w służbie sądowniczej, a szczególnie około zakładania ksiąg gruntowych otrzymał szlachectwo.

Pożarów sygnalizowanych nie było przez cały rok ani jednego we Lwowie, dopiero tej nocy o god. 12 1/4, dzwon ratunowy zbndził strażę, zawiadamiając, że się pali za dworcem kolei Karola-Ludwika na bliżnich. Pogotowie wyruszyło, ale obrabawy drogę podparstary kolejowej wiodącą, nie mogło z sikawką dojechać na miejsce. Przez parkany przeprawiła się tedy duża komenda z 5 ludzi straży miejkiej i 11 ze straży ochotniczej. Zaszali dom mieszkalny przedmieszczanina w płomieniach i kilka innych budynków zagrożonych. Sprowadzono tedy sikawkę z dworca i stłumiono pożar, który był prawdopodobnie podłożony.

Karol Reichardt, agent fabryk cukrowych, który przed kilku dniami znikł se Lwowa, sprzenie-wierzywszy ze skądą fabryki Skenege w Przerowie 32,500 guld., przytrzymaany został w Wiedniu. Przed szedzą śledczym zeznał Reichardt, że ową kwotę stracił w ostatnich 4 latach w skutek różnych chybnionych spekulacji. W Wiedniu zamierzał poratować się u zamożnych krewnych.

W Kasynie mieszczanskiem odbędzie się w ciągu adwentu 4 odczyty. Wezmą w nich udział pp. Bolesław Baranowski inspektor szkoły okręgowej, dr Karol Benoni prof. szkoły realnej, Antoni Filipowski prof. gimnaz. i Ludwik Dziedziński prof. semin. nancz. Odczyty rozpoczyna się we czwartek 29. bm. Ludwik Dziedziński mówić będzie o „oszustkach krzyżaków do Polski.“ Początek o god. 7 wieczorem. Wstęp na te odczyty wynosić będzie 10 ct. od osoby obcych wprowadzonych przez członków kasyna. Lista otwarta. Bilety wydawane będą w drodze.

Wydział Czytelni akademickiej składa niniejszem najserdeczniejsze podziękowanie wszystkim łaskawym darodawcom, którzy w ubiegłym roku księgozbioru Czytelni bacili własnymi pracami, bądź innemi działami wzbogacili.

Dla walecznych i poczciwych Turków otrzymaliśmy szarpie i bandaż od p. Adamowej Miłaszewskiej z Krakowa, od p. Heurteux z Krakowa i od matki Rebayli.

Objawy współczucia dla Turków. W Szwajcarii, tak jak w innych krajach, sprawa niepodległości tureckiej, mająca tak walecznych obrońców, znajduje wielkie współczucie. Wspólność interesów, jaka istnieje pomiędzy dwoma narodami, które chce Moskwa pochłoniąć, spowodowało Zarząd Muzeum Narodowego w Rapperswilu, do przyjmowania darów dla rannych tureckich, mianowicie bandażi i szarpji. Ambasador turecki w Wiedniu przesał z tego powodu pismo następczej treści hr. Wład. Platowici:

Wiedeń 20. listopada 1877.

„Dostojny hrabio! Miałem zaszczyt otrzymać Jego szanowne pismo z dnia 14. listopada, pełne uczciwych i patriotycznych, dotyczących odczyty Zarządu Muzeum Narodowego w Rapperswilu i starań na korzyść rannych armji tureckiej. Takie czyni również są zaszczytne dla ich sprawców, jak dla tych, którzy się do nich stali powodem. Racz przeto panie hrabio przyjaść do siebie i dla popierających jego usiłowania serdeczne i gorące życięki. Upraszam o przesyłanie szarpji i bandażów konsulowi jeneralnemu tureckiemu w Tryesie, który podług instrukcji otrzymanych zamie się dalszą przesyłką do miejsca swego przeznaczenia. Racz itd. E. S. S. a.“

Teatr. W teatrze hr. Skarbka dzisiaj 26. bm. „Teatr amatorski,“ komedia w 2 aktach Bałuckiego i „Wdówka,“ komedia w 1 akcie z francuskiego. W „Wdówce“ wystąpi po raz pierwszy na naszej scenie p. Lubicz, artysta teatrów prowincjonalnych w Królestwie.

Stan powietrza. Dział 26. listopada + 10° R. Dzień dżdżysty.

Żółkiew 24. listopada. Na początku bież. m. powstała u nas myśl założenia towarz. zaliczkowego dla powiatu Żółkiewskiego. Twórcą tej myśli był p. Eng. Waygart, marszałek powiatu, a gdy myśl ta znalazła poparcie u ludzi dobrych chęci dla kraju, złożono komisję z ludzi zawodowych do wy

Chustki zimowe, Pelerynki i Zrzutki balowe, Halki, Sukienki i Garniturki dla dzieci włóczkowe.

Wszystkie w najnowszym guście na kanwie z robotą aplikacyjną na sułanie i aksamicie, jako Pończuszki, Dywany, Antypodja, Ornaty, Stoly, Iambrogi, Dzwonki, Kosze ścienne, Drzyny, Przedmiki, Panofki, Szelki, Gzapki, Podszawki pod zegarki, Torby myśliwskie, Pały do strzelb, Bordury do foteli, Palarecy, Sakiwki, Znaczniki do książek, Mapy, Widoki, Paiki z włóczki i żużle do nakrycia lamp i t. p.

Wszystka rzębiona na suknie, Nareczniki, na klucze pod zegarki itp., Włóczki białe, Peł, Fioleczki, Sznelki, Kordonki, Struny do korali, Korabki prawdziwe, Perły, Paciorki, Bulion, Złoto i Srebro do haftu, Cnki do wyszywania Kanwe papierowa, nicianna, Penelope, Panama, Jawa, Rypowa, Szpagata, Włania, Skórzana, Wafelof, również złota i srebrna, Pylle, Wzorki i wzórki do roboty koronkowych, Owoce, Trawki, Papiery, Rose i Farby do robienia kwiatów.

Poleca znany z czystości i dobrego towaru MAGAZYN DAMSKI Kamila Strzyżowskiego we Lwowie przy ulicy Halli-kiej pol 1. 4.

PROSZEK do desinfekcji LÜDER & LEIDLOFF Następcom w Berlinie, jako najlepszy środek do desinfekcji przez powagi naukowe i władze rządowe uznany, do nabycia z przepisem użycia w szpitalach po 3 kilogramy po 80 cent. w. a.

Kalafiory algierskie w dużych przepysznych różach całą zimę utrzymuje i poleca handel St. Markiewiczza

Tylko jedna szesnastka Próba! z jedną butelką Wina węgierskiego, austriackiego, francuskiego, hiszpańskiego lub też szampańskiego, a wielce szanowny gość przekaże się o dobroci, czystości i nadzwyczaj przystępnej cenie handlu 1877 10-0

KAROLA BALLABANA celem wyprzedzenia awych gwintów, których zapas wynosi przeszło 10.000 butelek Wina.

Table with wine prices: 1 but. Presburgera, 1 but. Zielonak I, 1 but. Węgierskiego, etc.

Konkurs. Na mocy uchwały wysokiego Wydziału Krajowego z d. 9. listopada 1877 do l. 36 080.

szesć posad s-kundarjuszów i trzy posad asystentów lekarskich przy oddziałach chorych krajowego szpitala powszechnego we Lwowie.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

CALICOY (Czwelaitano włoskie płótno) najlepszy materiał na kalesony męskie

Ogłoszenie. Licytacja na wydzierżawienie prawa propinacji miejskiej w Stryju, t. j. wódki, piwa i miodu, oraz pobieranie opłat do dalku gminnego i od wprowadzanych trunków do miasta na lat trzy od 1. stycznia 1878

KAWA i CUKIER najczystej i w najlepszych gatunkach we Lwowie w handlach Wilhelma lub Juliusza ADAMA

Magistrat król. woln. miasta. Stryj, 19. Listopada 1877.

Wysprzedaż z powodu zwijania handlu po cenach zniżonych 1768 2-3

Samowaró rosyjskich tuskich na szklankę 6, 8, 14, 20, 30.

HERBATY Braci Popowych i Andrejewa u A. Popłamskiego

LEON ORLEWICZ we Lwowie, Nowy Świat 1, 25.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

ANTIDONTALGINA J. W. BECK, krople te usuwają natychmiast po przyłożeniu najwłaściwiejszy ból

Balsam przeciw reumatyzmowi, jedyny środek usuwający reumatyzm najdotkliwiej, podagra i puchliny. Flaszka 1 zł. 75 ct.

Pomada na plegi usuwa wszystkie plagi i wyrzuty z twarzy, lecz nadaje jej świeżość i delikatność. Słoik 2 zł. Dostać można w głównym składzie na Galicję w aptece p. Ruckera we Lwowie, w Podgórze pod Krakowem w aptece S. W. Skalskiego. 1323 16-0

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

Rypsy czarne czysto wełniane na p. krycia futer damskich, na żupany i kamizelki męskie i damskie.

Kaszmir czarny prawdziwy wełniany na suknie damskie.

Karol Gruchol handel płócina we Lwowie, w Ryku 1. 35.

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

W moim handlu wysykanę się w try pod list, przyjmuje się bezlina do znaczenia atramentem i do haftu

Lakier politurowy do o politurowania mebli; łatwego i prędkiego nadania im za pomocą pędzla, pigmowego białego połysku.

O. T. Winckler 1759 we Lwowie.

Maść magyarska leczy radykalnie wszelkie rany i wszelkie inne zewnętrzne cierpienia ciała.

M. Sontora, w. r. Maść magyarską nabyć można tylko u p. J. Trauzynskiego apt. w Krakowie

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.

KANTOR WYMIANY o. k. uprosz. galic.

akcyjnego Banku Hipotecznego kupuje i sprzedaje

wszystkie efekta i monety pod warunkami najprzystępniejszemi.

6% LISTY HIPOTECZNE, które według prawa z dnia 1. lipca 1868

Wszystkie polecenia z prowincji wykonują się bezwzględnie po kursie dziennym bez odliczenia prowizji.

Wszystkie przedmioty zaliczone są do użytku osobnego.